

Účinkuje soubor Konvergence:

Martina Zemková – flétna
Jiří Mráz – klarinet
Radek Dostál (j.h.) – fagot
Viktor Mazáček, Matěj Vlk, Tomáš Pálka – housle
Ondřej Štochl – viola
Helena Velická – violoncello
Ondřej Melecký – kontrabas
Junko Honda – bicí nástroje
Eva Hutýrová – klavír
David Kalhous (j.h.) – klavír
Jan Svejkovský – dirigent

Vstupné: 100 Kč / studenti: 50 Kč

Skladatelské sdružení **KONVERGENCE** jsme založili na jaře 2002. Náplní naší činnosti je veřejné uvádění děl skladatelů mladé generace, ať už jde přímo o díla členů anebo zajímavé kompozice mladých autorů žijících v zahraničí. Rovněž si klademe za cíl uvádění těch skladeb autorů generace starší, která jsou u nás hrána méně, případně nebyla hrána vůbec. Uvědomujeme si nesmírnou stylovou rozmanitost prostředků, které dnes soudobá hudba používá. Proto má být výsledkem našich snah nalézání a uvědomování si spojitosti ve světě výrazových prvků hudby a jejich odraz v koncepci našich koncertů.

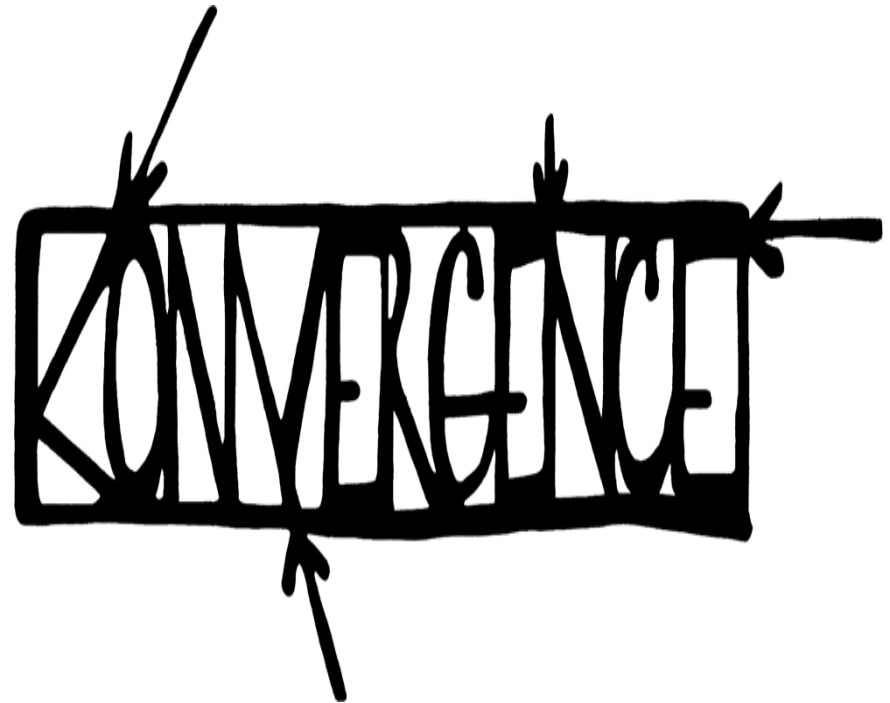
Příští koncert sdružení KONVERGENCE bude anoncován na:
<http://konvergence.wz.cz> a bude se konat v průběhu měsíce října 2007

Web: <http://konvergence.wz.cz> www.ondrejstochl.info www.tomaspalka.wz.cz
E-mail: konvergence@centrum.cz

Pokud si přejete být včas informováni o koncertech našeho sdružení a dosud vám není zasíláno upozornění v elektronické podobě, napište nám prosím na konvergence@centrum.cz vaši e-mailovou adresu, zařadíme ji do našeho adresáře.

Tento koncert se koná díky finančním podporám:

Ministerstvo kultury ČR
Nadace Gideona Kleina
Nadace Českého Hudebního Fondu
Nadace Ochranného Svazu Autorského
Nadace Život umělce

25. 5. 2007

KONCEPTY A STRUKTURY

Tématem dnešního koncertu je zamyšlení se nad vlivem způsobu notace na interpreta. Zazní skladby, ve kterých jsou vypsány naprosto striktně i ty nejmenší detaily vedle takových, jejichž zápis je konceptuální. Při prvním pohledu na věc většinu posluchačů napadne, že čím precizněji je struktura kompozice vypracována, tím méně může být role interpreta tvůrčí. Zdálo by se, že je pouhým vykonavatelem, zatímco u konceptu je jeho role daleko výraznější. Pokud však slovu "interpretace" ponecháme jeho pravý význam, tedy "výklad", ne "přehrání", je tomu často naopak. U dobře napsaného konceptu je ve skutečnosti téměř nemožné skladbu převyprávět po svém, tedy jinak, než jak byla myšlena. Různí interpreti se u stejné skladby málokdy nějak výrazně liší. Naopak detailně vypracované hudební struktury, i když jsou zahrány přesně podle zápisu, málokdy neposkytnou interpretovi prostor pro různé pochopení hudebních rovin, které jsou někde za všemi racionálně uchopitelnými – vědomými – souvislostmi. Interpret musí u propracované hudební struktury postupovat od detailu k celku – a není divu, že na této cestě snáz může každý hráč dojít k něčemu trochu jinému, než když u konceptu postupuje opačně.

Dramaturgie dnešního koncertu bude tedy zdánlivě přinášet jakési postupné rozvolnění. Ve skutečnosti spíše ona volnost jen přejde z jedné roviny do jiné. Další dramaturgickou linií je také postupně slábnoucí úloha detailu a sílící role celku.

Těžko posuzovat, kdy je interpret svobodnější, případně, kdy je ten který zápis pro určitou kompozici nevhodnější. Zde už samozřejmě záleží na pravém záměru skladatele.

PROGRAM KONCERTU:

Tristan Murail: *Cloches d'adieu et un sourire (1992)*
pro klavír

Rebecca Saunders: *Into the Blue (1996)*
pro komorní soubor

Ondřej Štochl: *Epilog (2007)*
pro altovou flétnu, violu a violoncello

Juraj Vajo: *Mantra (2004)*
pro smyčcové kvarteto a klavír

Peter Graham: *II. smyčcový kvartet (1988/2000)*

TRISTAN MURAIL: CLOCHES D'ADIEU ET UN SOURIRE (pocta O. Messiaenovi)

Skladba pro klavír sólo je lyrickým projevem úcty skladateli O. Messiaenovi, který roku 1992 umírá. Partitura nemá žádné takty, rovněž žádné absolutní rytmické hodnoty. Zavěšené akordy, jako rampouchy v nadpozemském prostoru, jsou spojované pouze horizontální linií, která je jakousi šmouhou na stránce notového papíru. Podobně jako při stmívání se stávají kontury okolního světa stále méně jasnými. Opakované „vzvánění“ jednotlivých tónů připomíná posluchači zpětně název skladby (*Zvony na rozloučenou a úsměv...*, *Bells of Farewell, and a Smile...*), který Murail přizpůsobuje podle názvu jedné z Messiaenových časných Preludií pro sólový klavír - *Cloches d'angoisse et larmes d'adieu (Zvony úzkosti a slzy na rozloučenou)*. Messiaen by bezpochyby byl potěšen myšlenkou onoho „úsměvu“, Murailův „úsměv“ je zde však zamýšlen více nezaujatě, klidně, střízlivě... Snad může být chápán jako úsměv mnicha, který v himalájských kopcích ustavičně svým uchem vyladuje svou vnitřní harmonii sfér.

REBECCA SAUNDERS: INTO THE BLUE

Rebecca Saunders (1967) patří k nejvýraznějším skladatelským osobnostem své generace. Pochází z londýnské muzikantské rodiny. V dětství hrála na housle, brzy ji však zlákala kompozice, kterou studovala na Univerzitě v Edinburghu a později též u Wolfganga Rihma v Karlsruhe. Poté se znovu vrací do Edinburghu, aby zde dokončila svá studia u Nigela Osborna.

Ve svých skladbách Rebecca Saunders vytváří poměrně osobitý svět zvláštních zvuků a pozoruhodných instrumentálních kombinací. Její hudba je tvořena poměrně omezeným množstvím elementů, které se navrací v různém uspořádání. Důležitý je pro ni pečlivý výběr těchto prostředků a intenzivní spolupráce s interprety.

Skladba *Into the Blue* (1996) je inspirována citátem z knihy „Croma“ Dereka Jarmana: „Modrá přesahuje slavnostní geografii hranic člověka“. Památce tohoto anglického filmového režiséra je skladba *Into the Blue* věnována. Pro autorku, citlivou k významu barev (většina jejích skladeb je inspirována barvami), byla příležitostí „ponořit se do mystické modré“.

ONDŘEJ ŠTOCHL: EPILOG

Při práci na této skladbě se mi neustále a vtíravě připomínal jeden konkrétní zvuk. Vždy, když jsem začal pracovat, zněl mi v hlavě a nutil mě začít zrovna u něj. Připomínal mi pohled na čisté sklo, na zrcadlo, ve kterém se nic neodráží. Těžko říct, kde se vzal. Později mi tato skladba začala připomínat situaci, kterou mnoho lidí zná: v paměti vám zůstane nějaký úlolek, jehož původ už dávno neznáte. Může to být slovo stejně jako barva, zvuk nebo třeba čichový vjem, to je jedno. Ale provází vás na každém kroku. Jako by teprve on uzavíral jako epilog onu událost, prožitek nebo sen, kde jste se s ním bůhví kdy setkali. Vyhledává tak nové souvislosti, aby se stal jejich součástí. Ztrácí důležitost, rozplyne se.

JURAJ VAJO: MANTRA

Tato skladba je prvá z mojich vecí na hranici improvizácie a kompozície. Vytvoril som si vtedy pre seba aj takú koncepciu ktorú som nazval "hudba na limitovanej ploche". Dôležitým aspektom je v nej to, že všetka hudobná informácia musí byť umiestnená na predom obmedzenej ploche – v tomto prípade na obojstrannom hárku A3. Konciznosti hudobnej informácie môžu slúžiť aj prvky mimo špecificky hudobného zápisu: poznámky, diagramy, grafy, kresba...

PETER GRAHAM: II. SMYČCOVÝ KVARTET

První verze skladby vznikla v roce 1988, druhá – propracovanější a rozšířená – v roce 2000. Dílo zachovává klasické rozvržení do čtyř vět (I. dramatická, II. pomalá, III. scherzo, IV. finale), jejich vnitřní členění však neodpovídá běžným schématům a je dosti proměnlivé. Daleko spíše představuje skladba jakési „putování“ – s touhami, napětím a konflikty, překvapivými zážitky i nudou. Hudební dění zde jakoby přesahuje rámec not a rozehrává situace a nálady, které čtyři osoby spolu sdílejí.